

1. Οι προπαρασκευαστικές πράξεις, όπως η γνώμη μιας συμβουλευτικής επιτροπής διορισμών που έχει συμβουλευτική μόνο αρμοδιότητα, ακόμα και όταν πρόκειται για τις μόνες πράξεις των οποίων ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι έλαβε γνώση, δεν μπορούν να αποτελούν αντικείμενο προσφυγής. Μόνο με την προσφυγή κατά της αποφάσεως που εκδίδεται μετά το πέρας της διαδικασίας μπορεί να προβάλει ο προσφεύγων το παράτυπο των προηγούμενων πράξεων οι οποίες συνδέονται στενά με αυτήν.
2. Ο τρόπος κοινοποίησης των αποφάσεων δεν επηρεάζει, καταρχήν, τη νομιμότητά τους.
3. Όταν ένας υπάλληλος ασκεί προσφυγή-αγωγή με αίτημα αφενός την ακύρωση πράξεως ενός κοινοτικού οργάνου και αφετέρου την επιδίκαση αποζημιώσεως για ζημία που προκλήθηκε από πραγματικά περιστατικά άσχετα από την προσβαλλόμενη πράξη, τα αιτήματα δεν συνδέονται στενά μεταξύ τους, οπότε τα απαράδεκτο του αιτήματος ακυρώσεως δεν επιφέρει το απαράδεκτο του αιτήματος αποζημιώσεως.
4. Η κατά 17 περίπου μήνες καθυστέρηση στη σύνταξη εκθέσεως βαθμολογίας είναι αντίθετη προς την αρχή της χρηστής διοικήσεως. Μια τέτοια καθυστέρηση, μη δικαιολογούμενη από την ύπαρξη ιδιαίτερων περιστάσεων, συνιστά υπηρεσιακό πταίσμα που προξενεί ηθική βλάβη, λόγω της καταστάσεως αβεβαιότητας και ανησυχίας στην οποία περιέρχεται ο υπάλληλος εξαιτίας του γεγονότος ότι ο προσωπικός του φάκελος είναι παράτυπος και ελλιπής.

Για να στερείται ο υπάλληλος κάθε δικαιώματος προς ικανοποίηση της προβαλλομένης ηθικής βλάβης, πρέπει να συνετέλεσε ουσιαδώς ο ίδιος στην πρόκληση της καθυστέρησης για την οποία διαμαρτύρεται.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 24ης Ιανουαρίου 1991 *

Στην υπόθεση T-27/90,

Edward Latham, υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κάτοικος **Wezembeek-Oppem** (Βέλγιο), εκπροσωπούμενος από τον **Georges Vandersanden**, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο **Alex Schmitt**, 62, **avenue Guillaume**,

προσφεύγων-ενάγων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον Sean Van Raepenbusch, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Guido Berardis, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, Centre Albert Wagner, Kirchberg,

καθής-εναγομένης,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της « αποφάσεως » της συμβουλευτικής επιτροπής διορισμών της 20ής Ιουλίου 1989, με την οποία προτάθηκε να μη γίνει δεκτή η υποψηφιότητα που είχε υποβάλει ο προσφεύγων κατόπιν της ανακοινώσεως κενής θέσεως υπ' αριθ. 19 COM/63/89, καθώς και την αποκατάσταση της υλικής ζημίας και την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που ισχυρίζεται ότι υπέστη ο προσφεύγων,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. P. Briët, Πρόεδρο τμήματος, D. Barrington και J. Biancarelli, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

λαμβάνοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 29ης Νοεμβρίου 1990,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

Ο προσφεύγων, γεννηθείς το 1926, προσελήφθη από την Επιτροπή το 1971. Εργάστηκε διαδοχικά στη μεταφραστική υπηρεσία μέχρι το 1973 και στην αρμόδια για την εσωτερική αγορά και τις βιομηχανικές υποθέσεις γενική διεύθυνση (στο εξής: ΓΔ) μέχρι το 1983· μετά την ημερομηνία αυτή υπηρετεί στην αρμόδια για την προστασία και την προώθηση των συμφερόντων των καταναλωτών διεύθυνση. Η εν λόγω υπηρεσία, η οποία αποτελούσε τμήμα της ΓΔ XI, αποσπάστηκε από αυτή και ονομάστηκε, το 1989, « Υπηρεσία Πολιτικής Καταναλωτών » (στο εξής: ΥΠΚ). Ο προσφεύγων βρίσκεται τώρα στο τελευταίο κλιμάκιο του βαθμού A 4 και εκδήλωσε επανειλημμένα την επιθυμία του να προαχθεί σε ανώτερο βαθμό, χωρίς όμως αποτέλεσμα.

- 2 Στις 19 Ιουλίου 1988 η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση που δημοσιεύθηκε στο δελτίο *Διοικητικές Πληροφορίες* αριθ. 578 της 5ης Δεκεμβρίου 1988, περί διαδικασίας προς πλήρωση θέσεων πλαισιώσεως ενδιάμεσου επιπέδου το αντικείμενο της οποίας ήταν, όπως είναι σύνηθες σε παρόμοιες διαδικασίες, να διευρύνει τις δυνατότητες παρεμβάσεως της Συμβουλευτικής Επιτροπής Διορισμών (στο εξής: ΣΕΔ), που συστάθηκε με απόφαση της Επιτροπής του 1980.

- 3 Εξάλλου, όσον αφορά τη σύνταξη της εκθέσεως βαθμολογίας του, στις 4 Ιανουαρίου 1989 ο προσφεύγων απέστειλε στον Jankowski, βοηθό γενικού διευθυντή της ΓΔ ΧΙ, έγγραφο, στο οποίο του υπενθύμιζε την καθυστέρηση στη σύνταξη της εκθέσεως βαθμολογίας του για την περίοδο 1985-1987. Ύστερα από αίτημα του Prendergast, διευθυντή και βαθμολογητή του προσφεύγοντος, ο τελευταίος του διαβίβασε στις 15 Φεβρουαρίου 1989 σχέδιο του κειμένου της παραγράφου 6, στοιχείο β, της εκθέσεως βαθμολογίας του, υπό τον τίτλο « Λεπτομερής περιγραφή των ασκουμένων καθηκόντων κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς ». Στις 28 Μαρτίου 1989 ο προσφεύγων απέστειλε νέο έγγραφο στον Jankowski, όπου γινόταν μνεία για το ενδεχόμενο ασκήσεως προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου εάν δεν του εκοινοποιείτο η έκθεση βαθμολογίας του.

- 4 Στις 27 Απριλίου 1989, ο προσφεύγων έλαβε την προσωρινή έκθεση βαθμολογίας του για την περίοδο 1985-1987 και είχε συνομιλίες επ' αυτής με τον βαθμολογητή του στις 12 και 16 Μαΐου 1989. Αυτή την τελευταία ημερομηνία ο προσφεύγων έστειλε στον διευθυντή του σημείωμα με το οποίο του υπενθύμιζε τις αλλαγές που ο ίδιος πρότεινε κατά τις συνομιλίες αυτές.

- 5 Στις 7 Ιουλίου 1989, ο προσφεύγων έλαβε ένα τροποποιημένο σχέδιο της προσωρινής εκθέσεως βαθμολογίας και το υπέγραψε στις 27 Ιουλίου 1989· ο ενδιαφερόμενος αμφισβητεί ότι το υπέγραψε. Στην έκθεση αυτή ο προσφεύγων είχε επισυνάψει παρατηρήσεις με τις οποίες, αφενός μεν, σημείωνε ότι ο βαθμολογητής δεν είχε περιλάβει στην έκθεση αυτή τη μνεία την οποία είχε προτείνει ο ίδιος να γίνει στην παράγραφο 6, στοιχείο β, κατά την οποία ο προσφεύγων είχε αντικαταστήσει τον Επίτροπο Βάρφη σε μία συνεδρίαση του Συμβουλίου, αφετέρου δε, υπενθύμιζε τις κακές σχέσεις του με τους ιεραρχικώς ανωτέρους του, τις επαγγελματικές του επιτυχίες και το γεγονός ότι σημαντικές εξωτερικές οργανώσεις είχαν αναγνωρίσει τις ικανότητές του ως ειδικού στο δίκαιο των καταναλωτών.

- 6 Στο μεταξύ, στις 9 Ιουνίου 1989 δημοσιεύθηκε η ανακοίνωση κενής θέσεως υπ' αριθ. 19 COM/63/89/A 3/A 4/A 5 για θέση προϊσταμένου της διοικητικής μονάδας « Ενημέρωση των καταναλωτών » της ΥΠΚ. Στις 22 Ιουνίου 1989, ο προσφεύγων υπέβαλε την υποψηφιότητά του για τη θέση αυτή, όπως και δεκαέξι άλλοι υπάλληλοι.

- 7 Στη γνώμη της 95/89 της 20ής Ιουλίου 1989, η ΣΕΔ, αφού άκουσε τον Barlebo-Larsen, γενικό διευθυντή της ΥΠΚ, έκρινε ότι μόνο τέσσερις υποψηφιότητες έπρεπε να ληφθούν υπόψη για τη θέση του προϊσταμένου της διοικητικής μονάδας « Ενημέρωση των καταναλωτών »· η υποψηφιότητα του προσφεύγοντος δεν περιλαμβανόταν μεταξύ αυτών των υποψηφίων. Στις 28 Ιουλίου 1989, η Filippone, γραμματέας της ΣΕΔ, απέστειλε στον προσφεύγοντα έγγραφο με το οποίο τον πληροφορούσε ότι, ύστερα από την απόφαση της 20ής Ιουλίου 1989, αποφασίστηκε, αφενός, ότι « η θέση προϊσταμένου διοικητικής μονάδας — ΥΠΚ 4 — “ Ενημέρωση των καταναλωτών ” πρέπει να είναι του επιπέδου Α 5/4 » και, αφετέρου, ότι « όσον αφορά την εξέταση των υποψηφιοτήτων που υποβλήθηκαν, η υποψηφιότητά σας δεν θα ληφθεί υπόψη για την εν λόγω θέση ».
- 8 Στις 21 Αυγούστου 1989, ο Kenneth Roberts, υπάλληλος βαθμού Α 4, μετατέθηκε από τη γενική διεύθυνση εξωτερικών υποθέσεων και διορίστηκε στην εν λόγω θέση του προϊσταμένου της διοικητικής μονάδας « Ενημέρωση των καταναλωτών », με τον ίδιο βαθμό, ήτοι Α 4. Ο διορισμός αυτός δημοσιεύθηκε στο δελτίο εσωτερικών διοικητικών πληροφοριών της Επιτροπής *Infor rapide* 31/89 της 26ης Σεπτεμβρίου 1989.
- 9 Στις 22 Αυγούστου 1989, ο προσφεύγων απέστειλε στη Filippone σημείωμα στο οποίο, καταρχάς, ανέφερε ότι ο προσωπικός του φάκελος δεν ήταν πλήρης όταν η ΣΕΔ εξέτασε την υποψηφιότητά του, καθόσον δεν υπήρχε η οριστική έκθεση βαθμολογίας του για την περίοδο από 1ης Ιουλίου 1985 μέχρι 30ής Ιουνίου 1987, κατόπιν δε υποστήριξε ότι, για τον λόγο αυτό, η απόφαση του ΣΕΔ ήταν ανίσχυρη.
- 10 Στις 14 Σεπτεμβρίου 1989, η Filippone απάντησε στον προσφεύγοντα, πρώτον, ότι η ΣΕΔ είχε στη διάθεσή της την προσωρινή έκθεση βαθμολογίας με ημερομηνία 21 Απριλίου 1989 και ότι, επομένως, η έκθεση αυτή υπήρχε ως υπηρεσιακό έγγραφο· δεύτερον, ότι η καθυστέρηση που σημειώθηκε όσον αφορά την τοποθέτηση των εκθέσεων βαθμολογίας στους φακέλους των υπαλλήλων, η οποία οφειλόταν στο γεγονός ότι βρισκόταν σε εξέλιξη η εσωτερική διαδικασία προσλήψεως, δεν μπορούσε να παράλυσει τις άλλες διοικητικές διαδικασίες. Τέλος, ότι ο γενικός διευθυντής, προϊστάμενος του προσφεύγοντος, είχε μετάσχει στις εργασίες της ΣΕΔ, οπότε μπορούσε να παράσχει στην εν λόγω επιτροπή όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που τον αφορούσαν.

- 11 Στις 27 Σεπτεμβρίου 1989, ο προσφεύγων απέστειλε στη Fillirrone νέο έγγραφο στο οποίο ισχυριζόταν ότι το γεγονός ότι δεν είχε συνταχθεί η οριστική έκθεση βαθμολογίας του, όταν έλαβε την απόφασή της η ΣΕΔ κατέστησε πλημμελή την εσωτερική διαδικασία προσλήψεως και τον έβλαψε. Προσέθεσε ότι, εάν η πλημμέλεια αυτή δεν τακτοποιηθεί, επιφυλασσόταν να ασκήσει προσφυγή.
- 12 Στις 25 Οκτωβρίου 1989, ο προσφεύγων υπέβαλε ένσταση υπενθυμίζοντας καταρχάς τη μετάθεσή του από τη ΓΔ III στη ΓΔ XI, τις προσδοκίες του όσον αφορά την επαγγελματική του εξέλιξη, τις οποίες δημιούργησαν οι ιεραρχικώς ανώτεροί του, τις απογοητεύσεις του και τις κακές σχέσεις του με τους εν λόγω ανωτέρους του. Στη συνέχεια, υποστήριξε ότι το γεγονός ότι δεν είχε συνταχθεί η οριστική έκθεση βαθμολογίας του όταν η ΣΕΔ έλαβε την απόφασή της στις 20 Ιουλίου 1989 κατέστησε την απόφαση αυτή πλημμελή, ότι το από 28 Ιουλίου 1989 έγγραφο της Filirrone δεν περιείχε επαρκή αιτιολογία και ότι η Επιτροπή όφειλε να αποκαταστήσει τη βλάβη που του προξένησε.
- 13 Μετά την υποβολή της ενστάσεως αυτής ο προσφεύγων είχε στις 14 Δεκεμβρίου 1989 συνομιλία με τους Jankowski και Denuit, βοηθούς του γενικού διευθυντή της ΥΠΚ και τον Pincherlé, προϊστάμενο διοικητικής μονάδας στη ΓΔ IX, στο πλαίσιο « διυπηρεσιακής » συσκέψεως. Στις 3, 8 και 10 Ιανουαρίου 1990 ο προσφεύγων απέστειλε αντίστοιχα στους Jankowski, Denuit και Pincherlé σημειώματα, στα οποία εξέθετε τα παράπονά του έναντι των ιεραρχικώς ανωτέρων του. Στις 14 Μαρτίου 1990, απέστειλε επίσης στον Friedman σημείωμα στο οποίο διατύπωνε την επιθυμία του να του απονεμηθεί ο βαθμός A 3.
- 14 Στις 23 Μαΐου 1990, ο Hay απέρριψε την ένσταση του προσφεύγοντος βασιζόμενος, πρώτον, στο γεγονός ότι η ΣΕΔ, όταν έλαβε την απόφασή της στις 20 Ιουλίου 1989, ήταν σε θέση να εκτιμήσει την υποψηφιότητα του προσφεύγοντος· δεύτερον, στο ότι δεν υπήρξε προσβολή της αρχής της ισότητας όσον αφορά την πρόσκληση των υποψηφίων σε συνέντευξη, καθόσον ο γενικός διευθυντής του προσφεύγοντος είχε καλέσει μόνο εκείνους που δεν γνώριζε προσωπικά· τρίτον, στην απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Ιουνίου 1989, Brus κατά Επιτροπής (104/88, Συλλογή 1989, σ. 1873), κατά την οποία, σε περίπτωση προαγωγής, η έλλειψη αιτιολογίας μιας αποφάσεως με την οποία απορρίπτεται αίτηση ενός υποψηφίου δεν μπορεί να έχει επιπτώσεις στο κύρος της τελικώς αποφασισθείσας προαγωγής, οπότε, a fortiori, αυτή η ερμηνεία ισχύει όταν η πλήρωση της οικείας θέσεως δεν προϋποθέτει προαγωγή, όπως εν προκειμένω.

Η διαδικασία

- 15 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 25 Μαΐου 1990, ο Latham άσκησε την παρούσα προσφυγή-αγωγή κατά της Επιτροπής.
- 16 Η προφορική διαδικασία διεξήχθη στις 29 Νοεμβρίου 1990, μετά δε το τέλος της επ' ακροατηρίου συζήτησεως ο Πρόεδρος κήρυξε περατωθείσα τη διαδικασία.
- 17 Ο Latham ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- 1) να κηρύξει την παρούσα προσφυγή παραδεκτή και βάσιμη·
 - 2) συνεπώς, να ακυρώσει την από 20 Ιουλίου 1989 απόφαση με την οποία απορρίφθηκε η υποψηφιότητά του για τη θέση A 3/A 4/A 5 που είχε δημοσιευθεί με τα στοιχεία COM 63/89·
 - 3) να αποκαταστήσει την υλική ζημία και να ικανοποιήσει την ηθική βλάβη που υπέστη επιδικάζοντάς του κατά δίκαιη κρίση αποζημίωση 600 000 βελγικών φράγκων (BFR)·
 - 4) να καταδικάσει την καθής στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.
- 18 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:
- 1) να κηρύξει την προσφυγή απαράδεκτη ή, τουλάχιστον, αβάσιμη·
 - 2) να αποφασίσει επί των δικαστικών εξόδων κατά νόμο.

Επί του αιτήματος ακυρώσεως της « αποφάσεως » της ΣΕΑ της 20ής Ιουλίου 1989

- 19 Η καθής προβάλλει δύο λόγους απαραδέκτου· ο πρώτος βασίζεται στο γεγονός ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν είναι βλαπτική για τον προσφεύγοντα διότι είναι απλώς

προπαρασκευαστική και ο δεύτερος στο ότι ο προσφεύγων στερείται εννόμου συμφέροντος. Πρέπει να εξεταστεί καταρχάς ο λόγος που βασίζεται στην ανυπαρξία βλαπτικής πράξεως.

- 20 Η καθής υπενθυμίζει καταρχάς ότι οι αρμοδιότητες της ΣΕΔ, που συστάθηκε στο πλαίσιο της Επιτροπής το 1980, τροποποιήθηκαν ύστερα από την απόφαση της Επιτροπής της 19ης Ιουλίου 1988, με την οποία, ναι μεν δεν μεταβλήθηκε ο συμβουλευτικός της χαρακτήρας, αλλά διευρύνθηκε ο τομέας αρμοδιοτήτων της ώστε να καλύπτει την πλήρωση θέσεων πλαισιώσεως ενδιάμεσου επιπέδου βαθμών Α 3, Α 4 και Α 5. Επιπλέον, στο εξής η ΣΕΔ θα επιλαμβάνεται, ως συμβουλευτικό όργανο, όχι μόνο ζητημάτων σχετικών με την εκτίμηση της ικανότητας των υποψηφίων, αλλά και όσον αφορά τον βαθμό που πρέπει να προβλέπεται για την κενή θέση, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της σπουδαιότητας της διοικητικής μονάδας. Προσθέτει, αφενός, ότι η εν λόγω απόφαση δημοσιεύθηκε στο δελτίο *Διοικητικές Πληροφορίες* υπ' αριθ. 578 της 5ης Δεκεμβρίου 1988 και, αφετέρου, ότι, με σημείωμα του Hay της 5ης Δεκεμβρίου 1988, οι υπάλληλοι πληροφορήθηκαν ότι, από 15ης Νοεμβρίου 1988, θα τους κοινοποιούνται τα αποτελέσματα των αποφάσεων της ΣΕΔ που τους αφορούν. Από αυτό η καθής συμπεραίνει ότι ο προσφεύγων δεν μπορούσε να αγνοεί τις λεπτομέρειες σχετικά με τις νέες διαδικασίες που ακολουθούσε η Επιτροπή.
- 21 Υποστηρίζει στη συνέχεια ότι από τα έγγραφα αυτά προκύπτει σαφώς ότι η ΣΕΔ είναι συμβουλευτικό όργανο, ότι δεν είναι αρμόδιο να αποφασίζει για την πλήρωση κενής θέσεως και ότι μόνο η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ) είναι αρμόδια να λαμβάνει τέτοιες αποφάσεις. Η από 20 Ιουλίου 1989 γνώμη της ΣΕΔ, που κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα με έγγραφο του Γενικού Γραμματέα της 28ης Ιουλίου 1989, είναι απλώς προπαρασκευαστική πράξη, η οποία δεν μπορεί να του προξενήσει βλάβη υπό την έννοια των άρθρων 90 και 91 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ). Συναφώς, η καθής στηρίζεται στις ακόλουθες αποφάσεις του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου: 7 Απριλίου 1965, Weighardt κατά Επιτροπής (11/64, Rec. 1965, σ. 365)· 14 Δεκεμβρίου 1966, Alfieri κατά Κοινοβουλίου (13/66, Rec. 1966, σ. 633)· 1η Φεβρουαρίου 1979, Deshormes κατά Επιτροπής (17/78, Rec. 1979, σ. 189)· 23 Οκτωβρίου 1986, Vaysse κατά Επιτροπής (26/85, Συλλογή 1986, σ. 3131)· 4 Φεβρουαρίου 1987, Bouteiller κατά Επιτροπής (324/85, Συλλογή 1987, σ. 529)· 14 Φεβρουαρίου 1989, Bossi κατά Επιτροπής (346/87, Συλλογή 1989, σ. 303)· 3 Απριλίου 1990, Pfoeschner κατά Επιτροπής (T-135/89, Συλλογή 1990, σ. II-153)· επίσης στις εξής Διατάξεις του Δικαστηρίου: 9 Ιουνίου 1980, Β. κατά Κοινοβουλίου (123/80, Συλλογή 1980, σ. 1789)· 18 Νοεμβρίου 1980, Macevicius κατά Κοινοβουλίου (141/80, Συλλογή 1980, σ. 3509)· 24 Μαΐου 1988, Santarelli κατά Επιτροπής (78/87 και 220/87, Συλλογή 1988, σ. 2699).

- 22 Τέλος, η καθής διατείνεται, αφενός, ότι ο προσφεύγων δεν μπορούσε να αμφισβητήσει το νόμιμο της εν λόγω εσωτερικής διαδικασίας προσλήψεως παρά μόνο ασκώντας προσφυγή ακυρώσεως κατά της τελικής αποφάσεως της ΑΔΑ περί διορισμού του επιτυχόντος υποψηφίου και, αφετέρου, ότι στο δελτίο *Infor rapide* υπ' αριθ. 31/89, που διανεμήθηκε σε όλο το προσωπικό, γινόταν μνεία του διορισμού του Roberts στην προς πλήρωση θέση. Επομένως, ο Latham έπρεπε να συναγάγει από αυτά ότι η ΑΔΑ είχε απορρίψει την υποψηφιότητά του και να προσβάλει εντός της προβλεπομένης προθεσμίας την τελική απόφαση περί διορισμού.
- 23 Ο προσφεύγων ισχυρίζεται, πρώτον, ότι το από 5 Δεκεμβρίου 1988 σημείωμα του Hay δεν έχει τον χαρακτήρα επισήμου εγγράφου της Επιτροπής και, συνεπώς, δεν είναι αντιτάξιμο στους υπαλλήλους· δεύτερον, ότι αυτό το είδος σημειωμάτων κοινοποιείται σε μεγάλους αριθμούς στους υπαλλήλους και ότι δεν είναι δυνατό να λαμβάνουν γνώση οι εν λόγω υπάλληλοι του περιεχομένου καθενός από αυτά· τρίτον, ότι αυτό το σημείωμα διευκρινίζει ότι το πλήρες κείμενο της από 19 Ιουλίου 1988 αποφάσεως της Επιτροπής επρόκειτο να διανεμηθεί εντός των ημερών, ο ίδιος όμως δεν έλαβε ποτέ αυτό το κείμενο. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι έτσι εξηγείται πλήρως η άγνοιά του σχετικά με αυτές τις καινούργιες διατάξεις και θέτει το ζήτημα « αν τέτοιες μεταβολές του συστήματος πληρώσεως κενών θέσεων θα έπρεπε να αποτελέσουν το αντικείμενο επίσημης τροποποιήσεως του ΚΥΚ ».
- 24 Ο προσφεύγων αποδέχεται τον συμβουλευτικό χαρακτήρα της ΣΕΔ, υποστηρίζει όμως ότι, εν προκειμένω, οι μόνες ανακοινώσεις που έλαβε ήταν τα προαναφερθέντα σημειώματα της 28ης Ιουλίου και της 14ης Σεπτεμβρίου 1989 της Filippone και ότι δεν έλαβε κανένα άλλο στοιχείο σχετικά με την τελική απόφαση της ΑΔΑ. Επομένως, μόνη δυνατότητά του ήταν να προσβάλει αυτό το πρώτο σημείωμα, λαμβανομένου υπόψη, αφενός, του γράμματός του και, αφετέρου, του γεγονότος ότι καμία μεταγενέστερη απόφαση της ΑΔΑ δεν εκδόθηκε για να επικυρώσει ή να ανισχυροποιήσει την απόφαση της ΣΕΔ. Κατά την προφορική διαδικασία ο προσφεύγων συμπλήρωσε την επιχειρηματολογία του με τους εξής ισχυρισμούς: πρώτον, κατά την άποψή του, από τον συνδυασμό των σημείων 3.2 και 3.3 της αποφάσεως της 19ης Ιουλίου 1988 προκύπτει ότι η εξουσία εκτιμήσεως της ΑΔΑ, όσον αφορά την επιλογή του επιπέδου της προς πλήρωση θέσεως, είναι περιορισμένη, διότι δεσμεύεται από τη γνώμη της ΣΕΔ και ότι, συναφώς, ο διορισμός είναι πράξη η οποία αποτελεί συνέπεια μιας άλλης πράξεως· δεύτερον, η απόφαση της ΣΕΔ της 20ής Ιουλίου 1989 αποτελεί πράγματι βλαπτική πράξη, καθόσον πρόκειται για νομική πράξη από την οποία προκύπτει μία σαφής και οριστική βούληση· τρίτον, παρατηρεί ότι η διαδικασία διαβουλευσεως με τη ΣΕΔ δεν είναι « διαφανής » και ότι, εξάλλου, στον οδηγό περί των προαγωγών του Νοεμβρίου 1988 δεν γίνεται λόγος περί αυτής.

- 25 Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι, προκαταρκτικά, πρέπει να υπομνησθεί το σημείο 3.2 της αποφάσεως της Επιτροπής της 19ης Ιουλίου 1988, που αναφέρεται ιδίως στη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της ΣΕΔ, η οποία ορίζει: « Μετά από ακρόαση του αρμόδιου γενικού διευθυντή, η συμβουλευτική επιτροπή διορισμών εκφέρει γνώμη: περί των προσόντων των υποψηφίων και της ικανότητάς τους να ασκήσουν τα καθήκοντα του προϊσταμένου διοικητικής μονάδας· περί του βαθμού στον οποίο μπορεί να διοριστεί ο υποψήφιος στην κενή θέση, λαμβανομένης υπόψη της σπουδαιότητας της κάθε διοικητικής μονάδας βάσει του έργου της ή/και των διαστάσεών της ». Κατά το σημείο 3.3 της ίδιας αποφάσεως: « Βάσει της γνώμης της (ΣΕΔ) και της προτάσεως του αρμόδιου γενικού διευθυντή, το αρμόδιο για τις υπαλληλικές υποθέσεις μέλος της Επιτροπής, σε συμφωνία με το αρμόδιο για την οικεία γενική διεύθυνση μέλος της Επιτροπής, λαμβάνει στο όνομα της Επιτροπής την απόφαση περί πληρώσεως της οικείας θέσεως κατά τη διαδικασία των έξι ημερών ».
- 26 Κατά το Πρωτοδικείο, πρέπει καταρχάς να υπομνησθεί η απόφαση της 14ης Ιουλίου 1976, με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι « σκοπός των προβλεπόμενων στα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ προσφυγών είναι να εξασφαλίζεται ο έλεγχος από το Δικαστήριο των πράξεων (...) που μπορούν να επηρεάσουν την υπηρεσιακή κατάσταση των μονίμων και μη μονίμων υπαλλήλων της Κοινότητας » (Hirschberg κατά Επιτροπής, 129/75, Rec. 1976, σ. 1259). Συναφώς το Δικαστήριο έκρινε, με τη Διάταξη της 24ης Μαΐου 1988, ότι « οι προπαρασκευαστικές πράξεις (...) δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής, μόνο δε με την προσφυγή που στρέφεται κατά της αποφάσεως που εκδίδεται στο τέλος (...) της διαδικασίας μπορεί να προβάλλει ο προσφεύγων παρανομία των προηγούμενων πράξεων που συνάπτονται στενά με την απόφαση αυτή » (Santarelli κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα).
- 27 Εν προκειμένω από το ίδιο το κείμενο των προαναφερθεισών διατάξεων της αποφάσεως της Επιτροπής της 19ης Ιουλίου 1988, που επιβεβαιώθηκε, στο μέτρο που ήταν αναγκαίο, από το έγγραφο του γραμματέα της ΣΕΔ, της 28ης Ιουλίου 1989, προκύπτει σαφώς, ότι η συμβουλευτική επιτροπή διορισμών έχει μόνο συμβουλευτική αρμοδιότητα, τόσον όσον αφορά την αξιολόγηση των ικανοτήτων των υποψηφίων, όσον και όσον αφορά το επίπεδο της προς πλήρωση θέσεως. Επομένως, η από 20 Ιουλίου 1989 απόφαση της ΣΕΔ αποτελεί προπαρασκευαστική πράξη, η οποία δεν μπορεί να επηρεάσει αυτή καθαυτή την υπηρεσιακή κατάσταση του υποψηφίου και, συνεπώς, να τον βλάψει.
- 28 Εντούτοις, πρέπει να δοθεί επίσης απάντηση στον ισχυρισμό του προσφεύγοντος ότι το γεγονός ότι δεν περιήλθε στον ίδιο η βλαπτική γι' αυτόν απόφαση πρέπει να οδηγήσει το Πρωτοδικείο να θεωρήσει παραδεκτό το αίτημα της ακυρώσεως της αποφάσεως της ΣΕΔ, η οποία, κατά τους ισχυρισμούς του, είναι η μόνη πράξη που του κοινοποιήθηκε.

- 29 Πρώτον, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο τρόπος κοινοποίησης των διοικητικών αποφάσεων δεν επηρεάζει, καταρχήν, τη νομιμότητά τους. Στη συνέχεια, έστω και αν ο προσφεύγων δεν είχε λάβει γνώση της απόφασης που τον έβλαψε, όπως ισχυρίζεται, το γεγονός αυτό δεν μπορεί να καταστήσει παραδεκτή μία προσφυγή που αποσκοπεί στην ακύρωση μιας καθαρά συμβουλευτικής γνώμης. Εξάλλου, ακόμα και αν γίνει δεκτό ότι ο προσφεύγων αγνοούσε πλήρως τί είχε αποφασίσει η ΑΔΑ σχετικά με την υποψήφιότητά του, όπως διατείνεται, μπορούσε να κινήσει την προβλεπόμενη προς τούτο από τον ΚΥΚ διαδικασία, ήτοι τη διαδικασία του άρθρου 90, παράγραφος 1, η οποία παρέχει τη δυνατότητα σε κάθε υπάλληλο να υποβάλει αίτηση στην ΑΔΑ προκειμένου αυτή να λάβει απόφαση που τον αφορά. Όμως, ο προσφεύγων δεν έκανε χρήση αυτού του παρεχομένου από τον ΚΥΚ δικαιώματος.
- 30 Επιπλέον, πρέπει να γίνει δεκτό, δεύτερον, ότι ο προσφεύγων ασφαλώς δεν έλαβε έγγραφο που να τον πληροφορεί ατομικά περί του διορισμού του Roberts στην επίδικη θέση, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν υπεχρεούτο να προβεί σε τέτοια κοινοποίηση. Εντούτοις, αυτές οι αποφάσεις μεταθέσεως ή διορισμού δημοσιεύονται καταρχήν με ανάρτηση στον πίνακα ανακοινώσεων και με σχετική αναφορά στον *Ταχυδρόμο του προσωπικού*, έτσι ώστε οι υπάλληλοι να μπορούν να τις πληροφορούνται. Εν προκειμένω, ο διορισμός του Roberts στη θέση του προϊσταμένου της διοικητικής μονάδας 4 της ΥΠΚ αναφέρεται στο δελτίο διοικητικών πληροφοριών *Infor rapide* υπ' αριθ. 31/89 της 26ης Σεπτεμβρίου 1989. Επομένως, ο προσφεύγων έπρεπε να επιδείξει την απαιτούμενη επιμέλεια και να ενεργήσει με σφροσύνη, έτσι ώστε να μπορέσει να προσβάλει δικαστικώς αυτή την απόφαση διορισμού που θεωρεί ότι τον βλάπτει.
- 31 Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι, ναι μεν το Δικαστήριο έκρινε, με την απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 1981, Carhognani και Coda Zabetta κατά Επιτροπής (161/80 και 162/80, Συλλογή 1981, σ. 543), ότι δεν είναι δυνατό ν' αμφισβητηθεί το παραδεκτό προσφυγής κατ' ανακοινώσεως της διοικήσεως για τον λόγο ότι η τελευταία δεν συνιστά παρά προπαρασκευαστική πράξη μεταγενέστερης απόφασης, αρμοδιότητας της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής, εφόσον εξαιτίας της διατυπώσεως και της ιδιότητας του υπογράφοντος την ανακοίνωση μπορούσε αντικειμενικά να θεωρηθεί ότι συνιστά οριστική απόφαση της αρμόδιας διοικητικής αρχής, αυτή όμως η λύση δεν μπορεί να ισχύσει στην προκειμένη υπόθεση. Πράγματι, σχετικά με το κείμενο της απόφασης της ΣΕΔ της 28ης Ιουλίου 1989 και την ιδιότητα του συντάκτη της δεν μπορούσε να υπάρξει σύγχυση και να θεωρηθεί ότι η εν λόγω πράξη αποτελεί οριστική απόφαση της αρμόδιας διοικητικής αρχής.

- 32 Συνεπώς, και χωρίς να είναι αναγκαίο να εξεταστεί ο δεύτερος λόγος απαραδέκτου που στηρίζεται στην έλλειψη νομίμου συμφέροντος, το αίτημα της προσφυγής με το οποίο ζητείται η ακύρωση της από 20 Ιουλίου 1989 αποφάσεως της ΣΕΔ πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο.

Επί της αγωγής αποζημιώσεως

- 33 Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι το γεγονός ότι δεν υπήρχε η πλήρης έκθεση βαθμολογίας του όταν διεξήχθη η διαδικασία προαγωγής στην οποία είχε μετάσχει αποτελεί « υπηρεσιακό πταίσμα που δικαιολογεί (...) την αποκατάσταση της υλικής ζημίας και την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που υπέστη ». Προσθέτει ότι « λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών περιστατικών της προκειμένης υποθέσεως, της πλημμελούς συμπεριφοράς, των πολλών και σοβαρών — και ενίοτε ηθελημένων — πταισμάτων της Επιτροπής έναντι του προσφεύγοντος, πρέπει να του επιδικαστεί αποζημίωση, εκτιμώμενη κατά δίκαιη κρίση σε 600 000 BFR ».

Επί του αιτήματος αποζημιώσεως προς αποκατάσταση της υλικής ζημίας

A — Επί του παραδεκτού

- 34 Κατά την καθής, το αίτημα αποζημιώσεως προς αποκατάσταση της υλικής ζημίας είναι απαράδεκτο για δύο λόγους. Πρώτον, ο προσφεύγων δεν προσέβαλε την τελική πράξη διορισμού, ενώ, κατά την απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Φεβρουαρίου 1989, Bossi κατά Επιτροπής (προαναφερθείσα), « ένας υπάλληλος δεν μπορεί, με αίτημα που αποβλέπει στην καταβολή αποζημιώσεως, να καταστρατηγήσει το απαράδεκτο αιτήματος που αφορά τη νομιμότητα της ίδιας πράξεως και αποβλέπει στον ίδιο χρηματικό σκοπό »· επ' αυτού επικαλείται επίσης την απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Οκτωβρίου 1987, Schina κατά Επιτροπής (401/85, Συλλογή 1987, σ. 3911). Δεύτερον, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφασή του της 12ης Δεκεμβρίου 1967, Collignon κατά Επιτροπής (4/67, Rec. 1967, σ. 469), το απαράδεκτο αιτήματος ακυρώσεως συνεπάγεται και το απαράδεκτο του αιτήματος αποζημιώσεως, καθόσον συνδέεται στενά προς το αίτημα ακυρώσεως.
- 35 Ο προσφεύγων δεν έδωσε ρητή απάντηση σ' αυτό τον ισχυρισμό στο πλαίσιο της έγγραφης διαδικασίας. Εντούτοις, κατά την προφορική διαδικασία υποστήριξε ότι εν προκειμένω υπήρχε « ορισμένη αυτοτέλεια » μεταξύ του αιτήματος ακυρώσεως και του αιτήματος αποζημιώσεως.

- 36 Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι πρέπει καταρχάς να υπομνησθεί η πάγια νομολογία του Δικαστηρίου περί της αρχής της αυτοτελείας μεταξύ των μέσων ενδίκου προστασίας και, ιδίως, η απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 1975, Meyer-Burckhardt κατά Επιτροπής (9/75, Rec. 1975, σ. 1171), με την οποία έκρινε ότι, αφού στα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ δεν γίνεται καμία διάκριση μεταξύ της προσφυγής ακυρώσεως και της αγωγής αποζημιώσεως, όσον αφορά τόσο τη διοικητική όσο και τη δικαστική διαδικασία, ο προσφεύγων έχει τη δυνατότητα, λόγω της αυτοτελείας των διαφόρων μέσων ενδίκου προστασίας, να επιλέξει είτε μία από τις δύο είτε και τις δύο μαζί, υπό τον όρον ότι θα προσφύγει ενώπιον του Δικαστηρίου εντός της προθεσμίας των τριών μηνών από της απορρίψεως της ενστάσεώς του.
- 37 Εντούτοις, το Δικαστήριο δέχεται μία εξαίρεση στην αρχή της αυτοτελείας των μέσων ενδίκου προστασίας, όταν η αγωγή αποζημιώσεως συνδέεται στενά με την προσφυγή ακυρώσεως, που είναι εξάλλου απαράδεκτη (Collignon κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα). Επιπλέον, με την απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 1966, Schreckenberk κατά Επιτροπής (59/65, Rec. 1966, σ. 785), το Δικαστήριο έκρινε ότι: «Όταν ένας διάδικος μπορεί να ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως χωρίς να είναι υποχρεωμένος από καμία διάταξη να επιδιώξει την ακύρωση της παράνομης πράξης που του προξένησε βλάβη, δεν μπορεί να καταστρατηγήσει με τον τρόπο αυτό το απαράδεκτο αιτήματος που αφορά την ίδια παρανομία και έχει το ίδιο χρηματικό αντικείμενο.»
- 38 Κατά το Πρωτοδικείο, από τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου, ιδίως από τις αποφάσεις με τις οποίες κηρύχθηκαν απαράδεκτες αγωγές αποζημιώσεως με την αιτιολογία ότι συνδέονταν στενά με τις προσφυγές ακυρώσεως, που είχαν θεωρηθεί απαράδεκτες, προκύπτει ότι οι αγωγές αποζημιώσεως απορρίπτονται ως απαράδεκτες στις εξής δύο περιπτώσεις: όταν η αγωγή αποζημιώσεως αποσκοπεί αποκλειστικά στην αποκατάσταση των συνεπειών της πράξεως κατά της οποίας στρεφόταν η κηρυχθείσα ως απαράδεκτη προσφυγή ακυρώσεως ή όταν η προσφυγή ακυρώσεως έχει ως μόνο σκοπό την αναπλήρωση της «αλώλειας αποδοχών», που εξάλλου δεν θα καταβάλλονταν αν γινόταν δεκτή η προσφυγή ακυρώσεως (βλ. συναφώς αποφάσεις της 24ης Ιουνίου 1971, Vlinck κατά Επιτροπής, 53/70, Rec. 1971, σ. 601· της 21ης Φεβρουαρίου 1974, Schots-Kortner κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Επιτροπής και Κοινοβουλίου, 15/73 έως 33/73, 52/73, 53/73, 57/73 έως 109/73, 116/73, 117/73, 123/73, 132/73 και 135/73 έως 137/73, Rec. 1974, σ. 177· της 14ης Ιουλίου 1976, Hirschberg κατά Επιτροπής, 129/75, Rec. 1976, σ. 1259· της 16ης Ιουλίου 1981, Albini κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, 33/80, Συλλογή 1981, σ. 2141· της 12ης Νοεμβρίου 1981, Birke κατά Επιτροπής, 543/79, Συλλογή 1989, σ. 2669· της 14ης Φεβρουαρίου 1989, Bossi κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα). Αντίθετα, όταν η προσφυγή και η αγωγή στηρίζονται σε διαφορετικές πράξεις ή συμπεριφορές της διοικήσεως, η αγωγή αποζημιώσεως δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι ταυτόσημη προς την προσφυγή ακυρώσεως, έστω και αν αμφότερες καταλήγουν στο ίδιο χρηματικό αποτέλεσμα όσον αφορά τον προσφεύγοντα (απόφαση της 13ης Ιουλίου 1972, Heineman κατά Επιτροπής, 79/71, Rec. 1972, σ. 579).

- 39 Εν προκειμένω πρέπει να σημειωθεί ότι ο προσφεύγων χρησιμοποίησε πολύ γενικές εκφράσεις στο δικόγραφο του, κάνοντας λόγο περί « πλημμελούς συμπεριφοράς, πολλών και σοβαρών — και ενίοτε ηθελημένων — πταισμάτων της Επιτροπής έναντι [του] », καθώς επίσης να γίνει δεκτό ότι, με το αίτημα περί αποζημίωσης, δεν ζητεί μόνον την αποκατάσταση των συνεπειών της προσβαλλομένης πράξεως, δηλαδή, όπως το εννοεί, της απορρίψεως της υποψηφιότητάς του στην επίδικη θέση. Εξάλλου, δεν προέβη σε εκτίμηση της προβαλλομένης ζημίας της οποίας ζητεί την αποκατάσταση, με γνώμονα τις αποδοχές που θα είχε αν η διαδικασία προσλήψεως, κατά της οποίας στρέφεται η προσφυγή ακυρώσεως, είχε ευνοϊκή κατάληξη γι' αυτόν. Από αυτά συνάγεται ότι, υπό τις συνθήκες της προκειμένης υποθέσεως, η αγωγή αποζημίωσης δεν συνδέεται στενά με την προσφυγή ακυρώσεως.
- 40 Συνεπώς, η αγωγή αποζημίωσης, με την οποία ζητείται η αποκατάσταση της υλικής ζημίας, πρέπει να θεωρηθεί παραδεκτή.

B — *Επί της ουσίας*

- 41 Ο προσφεύγων διατείνεται ότι υπέστη υλική ζημία, εξαιτίας των πλημμελειών της διαδικασίας. Η υποψηφιότητά του απορρίφθηκε, ενώ είχε τα απαραίτητα προσόντα για την προς πλήρωση θέση· η οριστική έκθεση βαθμολογίας του δεν υπήρχε στον φάκελο που είχε στη διάθεσή της η ΣΕΔ και, όπως εκτέθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο προϊστάμενός του γενικός διευθυντής κλήθηκε να εκφέρει κρίσεις για τον ίδιο ενώπιον της ΣΕΔ, χωρίς να μπορεί ο προσφεύγων να εξακριβώσει τη βασιμότητά τους και, ενδεχομένως, να αμυνθεί.
- 42 Η καθής ισχυρίζεται ότι η προβαλλόμενη από τον προσφεύγοντα ζημία δεν είναι ούτε επαρκώς άμεση ούτε επαρκώς βέβαιη, ώστε να μπορεί να γεννήσει δικαίωμα προς αποκατάστασή της. Συναφώς, παραπέμπει στις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Darmon στην προαναφερθείσα υπόθεση Bossi κατά Επιτροπής. Ο προσφεύγων δεν απέδειξε πώς το ατελές της εκθέσεως βαθμολογίας του μπόρεσε να επηρεάσει τη συμβουλευτική γνώμη της ΣΕΔ και την τελική απόφαση της ΑΔΑ. Κατά την προφορική διαδικασία, η καθής υποστήριξε ότι η παρουσία του γενικού διευθυντή κατά τη συνεδρίαση της ΣΕΔ δεν σημαίνει ότι η γνώμη της εν λόγω επιτροπής δεν ήταν αμερόληπτη ή ότι συνιστά διαδικαστική πλημμέλεια.
- 43 Κατά το Πρωτοδικείο, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο προσφεύγων δεν προσκομίζει, στα υπομνήματα που κατέθεσε, κανένα στοιχείο βάσει του οποίου να μπορεί να προσδιο-

ριστεί οποιαδήποτε υλική ζημία. Πράγματι, περιορίζεται στην κατ' αποκοπή εκτίμηση του δικαιώματος προς αποκατάσταση της βλάβης που ισχυρίζεται ότι υπέστη, χωρίς να αναφέρει περισσότερες λεπτομέρειες. Επιπλέον, δεν απέδειξε κατά ποιον τρόπο η καθυστέρηση στη σύνταξη της εκθέσεως βαθμολογίας του του προκάλεσε υλική ζημία, καθόσον μάλιστα η έκθεση βαθμολογίας του, όπως υποβλήθηκε στη ΣΕΔ, είχε λάβει σχεδόν την τελική της μορφή. Τέλος, και εν πάση περιπτώσει, εφόσον είναι υπάλληλος βαθμού Α 4, τελευταίο κλιμάκιο, ο προσφεύγων δεν μπορεί να προβάλλει την ύπαρξη υλικής ζημίας λόγω μη διορισμού του σε άλλη θέση βαθμού Α 4.

- 44 Στη συνέχεια, και χωρίς να είναι αναγκαίο να εξετασθεί η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ ενδεχομένων παισιμάτων της διοικήσεως και της προβαλλομένης ζημίας, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, εν πάση περιπτώσει, ο προσφεύγων δεν κατόρθωσε να αποδείξει την ύπαρξη υλικής ζημίας. Επομένως, το αίτημά του περί αποκαταστάσεως υλικής ζημίας πρέπει να απορριφθεί.

Επί του αιτήματος προς ικανοποίηση της ηθικής βλάβης

- 45 Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι υπέστη ηθική βλάβη λόγω της καθυστερήσεως στη σύνταξη της εκθέσεως βαθμολογίας του. Στηρίζεται στην απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Φεβρουαρίου 1986, Castille κατά Επιτροπής, κατά την οποία η καθυστέρηση κατά την κατάρτιση των εκθέσεων βαθμολογίας είναι καθυστερημένη να προξενήσει ζημία στον υπάλληλο λόγω και μόνο του ότι η εξέλιξη της σταδιοδρομίας του μπορεί να επηρεαστεί από την απουσία τέτοιας έκθεσης κατά τη στιγμή που πρέπει να ληφθούν οι σχετικές αποφάσεις (173/82, 157/83 και 186/84, Συλλογή 1986, σ. 497). Επιπλέον, διατείνεται ότι η « δόλια συμπεριφορά » των συναδέλφων του τον πλήγωσε ηθικώς και ότι η δικαιολογημένη προσδοκία του ότι θα προήγεται διαψεύστηκε, σ' αυτά δε τα στοιχεία βασίζεται το δεύτερο αίτημά του προς ικανοποίηση της ηθικής βλάβης.

- 46 Κατά την καθής, ο προσφεύγων δεν διευκρίνισε την ακριβή φύση της προβαλλομένης ηθικής βλάβης, πράγμα το οποίο αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση βάσει της νομολογίας του Δικαστηρίου (αποφάσεις της 14ης Φεβρουαρίου 1989, Bossi κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα, και της 9ας Φεβρουαρίου 1988, Picciolo κατά Επιτροπής, 1/87, Συλλογή 1989, σ. 711). Επιπλέον, δεν απέδειξε ότι ήταν δυνατό να μετατεθεί στη θέση του προϊσταμένου της εν λόγω μονάδας ή, τουλάχιστον, να εγγραφεί στον πίνακα των υπαλλήλων που πρότεινε η ΣΕΔ, αν ο προσωπικός του φάκελος είχε την εν λόγω έκθεση βαθμολογίας στην οριστική της μορφή.

- 47 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, καταρχάς, ότι ο προσφεύγων δεν παρέχει επαρκή στοιχεία όσον αφορά τους ισχυρισμούς του περί « δόλιας συμπεριφοράς » των συναδέλφων του και των ιεραρχικώς προϊσταμένων του, καθώς και το γεγονός ότι « πληγώθηκε ηθικώς » εξ αυτού, και ότι δεν προσκόμισε καμία βέβαιη και συγκεκριμένη απόδειξη βάσει της οποίας να μπορεί να καθοριστεί αν αυτή η συμπεριφορά της διοικήσεως συνιστά πταίσμα ικανό να του προξενήσει ηθική βλάβη.
- 48 Αντίθετα, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι, όσον αφορά την καθυστέρηση στη σύνταξη του σχεδίου εκθέσεως βαθμολογίας, πρέπει να υπενθυμιστεί πρώτον το άρθρο 43, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ, κατά το οποίο « η ικανότητα, η απόδοση και η συμπεριφορά στην υπηρεσία κάθε υπαλλήλου αποτελούν το αντικείμενο περιοδικής εκθέσεως που συντάσσεται τουλάχιστον ανά διετία, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από κάθε όργανο, κατά τις διατάξεις του άρθρου 110 »· δεύτερον, το άρθρο 6, πρώτο εδάφιο, του οδηγού για τη σύνταξη εκθέσεων βαθμολογίας της Επιτροπής, κατά το οποίο « ο βαθμολογητής συντάσσει την έκθεση βαθμολογίας και την κοινοποιεί στον βαθμολογούμενο πριν από τις 30 Νοεμβρίου που έπεται του τέλους της περιόδου αναφοράς » και, τέλος η απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Φεβρουαρίου 1986, Castille κατά Επιτροπής (προαναφερθείσα), με την οποία έγινε δεκτό ότι « η καθυστέρηση πάντως κατά την κατάρτιση των εκθέσεων κρίσεως είναι καθαυτή ικανή να προξενήσει ζημία στον υπάλληλο, λόγω και μόνο του ότι η εξέλιξη της σταδιοδρομίας του μπορεί να επηρεαστεί από την απουσία τέτοιας έκθεσης κατά τη στιγμή που πρέπει να ληφθούν οι σχετικές αποφάσεις ».
- 49 Πράγματι, όπως έκρινε το Πρωτοδικείο, με την απόφασή του της 8ης Νοεμβρίου 1990, Garbi κατά Επιτροπής (Τ-73/89, Συλλογή 1990, σ. ΙΙ-619), « ο υπάλληλος ο οποίος έχει προσωπικό φάκελο παράτυπο και ελλιπή υφίσταται για τον λόγο αυτό ηθική βλάβη, οφειλομένη στην κατάσταση αβεβαιότητας και ανησυχίας ως προς το επαγγελματικό μέλλον του στην οποία βρίσκεται » (βλ. επ' αυτού τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1977, Geist κατά Επιτροπής, 61/76, Rec. 1977, σ. 1419, και της 15ης Μαρτίου 1989, Bevan κατά Επιτροπής, 140/87, Συλλογή 1989, σ. 701). Αντίθετα, ο υπάλληλος στερείται κάθε δικαιώματος προς αποκατάσταση της προβαλλομένης ηθικής βλάβης αν συνετέλεσε ουσιαστικά ο ίδιος στην καθυστέρηση για την οποία διαμαρτύρεται ή αν η διοίκηση δεν καθυστέρησε πέραν των ευλόγων χρονικών ορίων να του ανακοινώσει το σχέδιο εκθέσεως βαθμολογίας που τον αφορά, καθυστέρηση η οποία πρέπει να δικαιολογείται σε μια τέτοια περίπτωση από την ύπαρξη ιδιαίτερων περιστάσεων (απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Μαΐου 1983, Ditterich κατά Επιτροπής, 207/81, Συλλογή 1983, σ. 1359).
- 50 Εν προκειμένω, όσον αφορά την περίοδο αναφοράς 1985—1987, ο προσφεύγων έλαβε το σχέδιο εκθέσεως βαθμολογίας μόλις στις 27 Απριλίου 1989, ενώ τούτο έπρεπε να του είχε σταλεί το αργότερο ως τις 30 Νοεμβρίου 1987. Έτσι, η καθυστέρηση της Επιτροπής κατά τη σύνταξη της προσωρινής εκθέσεως βαθμολογίας που προβλέπεται στο

άρθρο 6, πρώτο εδάφιο, του οδηγού για τη σύνταξη εκθέσεων βαθμολογίας ανέρχεται εν προκειμένω σε ένα έτος, τέσσερις μήνες και είκοσι επτά ημέρες. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν επικαλέστηκε καμία ιδιαίτερη περίπτωση που να μπορεί να δικαιολογήσει μια τέτοια καθυστέρηση, ο δε ενδιαφερόμενος ουδόλως συνετέλεσε σ' αυτή. Αντίθετα μάλιστα, όσον αφορά τη σύνταξη της εκθέσεως βαθμολογίας για την προηγούμενη περίοδο αναφοράς 1981—1983, η καθυστέρηση ήταν ήδη μεγαλύτερη των τριών ετών, η δε διοίκηση όφειλε να καταβάλει κάθε προσπάθεια για να σταματήσει αυτή η κατάσταση.

- 51 Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε υπηρεσιακό πταίσμα, παρέχον στον προσφεύγοντα δικαίωμα προς ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που υπέστη. Υπό τις περιστάσεις της προκειμένης υποθέσεως, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι, κατά δίκαιη κρίση, η σχετική αποζημίωση πρέπει να καθοριστεί στο ποσό των 50 000 BFR.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 52 Δυνάμει του άρθρου 69, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου, που ισχύει *mutatis mutandis* στη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου, δυνάμει του άρθρου 11, τρίτο εδάφιο, της αποφάσεως του Συμβουλίου περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το Πρωτοδικείο μπορεί να συμψηφίσει τα έξοδα, ολικώς ή μερικώς, σε περίπτωση, αντιστοίχως, ολικής ή μερικής ήττας των διαδίκων ή εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι. Επιπλέον, δυνάμει του άρθρου 69, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, το Πρωτοδικείο μπορεί να καταδικάσει ακόμα και τον νικήσαντα διάδικο στην καταβολή προς τον αντίδικο των εξόδων στα οποία αναγκάστηκε να υποβληθεί λόγω της δικής του συμπεριφοράς (απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Μαΐου 1984, Riccio κατά Κοινοβουλίου, 111/83, Συλλογή 1984, σ. 2323).

- 53 Εν προκειμένω, πρέπει ασφαλώς να γίνει δεκτό ότι ο προσφεύγων ηττήθηκε μερικώς όσον αφορά τα περισσότερα των αιτημάτων της προσφυγής τους. Εντούτοις, από το σύνολο των προηγούμενων σκέψεων προκύπτει ότι την άσκηση της προσφυγής προκάλεσε σε μεγάλο βαθμό το υπηρεσιακό πταίσμα της Επιτροπής. Υπό τις συνθήκες αυτές και σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου, η Επιτροπή πρέπει να καταδικαστεί στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Υποχρεώνει την Επιτροπή να καταβάλει στον προσφεύγοντα χρηματική ικανοποίηση ανερχόμενη σε 50 000 BFR.**
- 2) Απορρίπτει την προσφυγή-αγωγή κατά τα λοιπά.**
- 3) Καταδικάζει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.**

Briët

Barrington

Biancarelli

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 24 Ιανουαρίου 1991.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

C. P. Briët